

Úvod do výuky češtiny jako druhého/cizího jazyka

Linda Doleží

Přednáška 6

Děti a mládež – shrnutí

- Osvojování jazyka
- Jazyková diagnostika

(doplnění Cvejnová et al. (2007):

https://www.inkluzivniskola.cz/sites/default/files/uploaded/diagnostika_urovne_znalosti_ceskeho_jazyka_cic.pdf)

- Zkoušky
- SERRJ
- EJP

Národní ústav pro vzdělávání (NÚV)

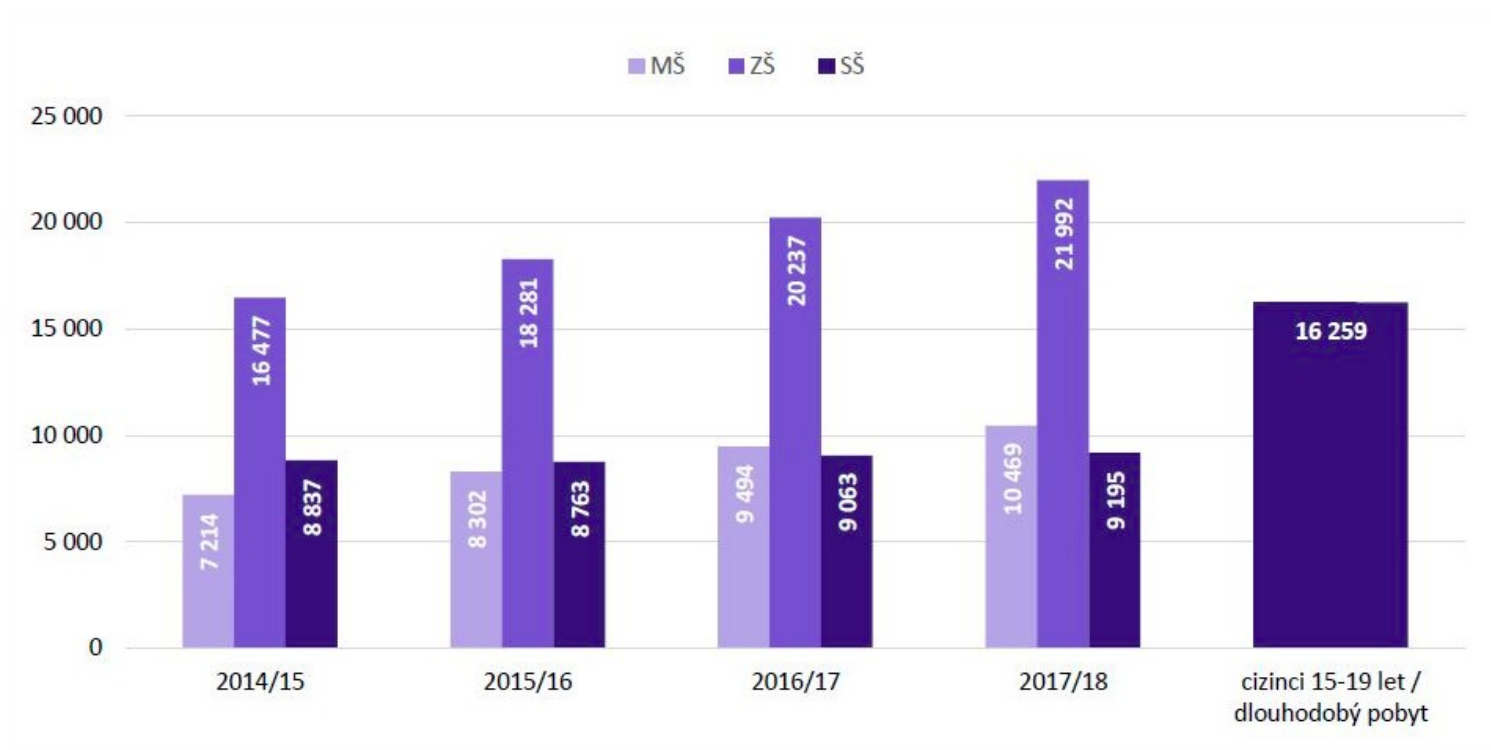
KDO JE CIZINEC

Za žáky-cizince označujeme v českém školství žáky, kteří mají jiné občanství než české. Děti cizinců pobývajících v České republice (ČR) totiž přejímají status cizince podle druhu pobytu svých rodičů. Osoby cizí státní příslušnosti podle druhů pobytu dělíme na osoby s dlouhodobým pobytem, s trvalým pobytem a žadatele o azyl či azylanty. Škála dětí-cizinců je velmi široká od těch, kteří se v České republice narodily a čeština je pro ně rodným jazykem až po ty, kteří do ČR přijely v pozdějším věku a s češtinou se setkaly poprvé až ve škole.

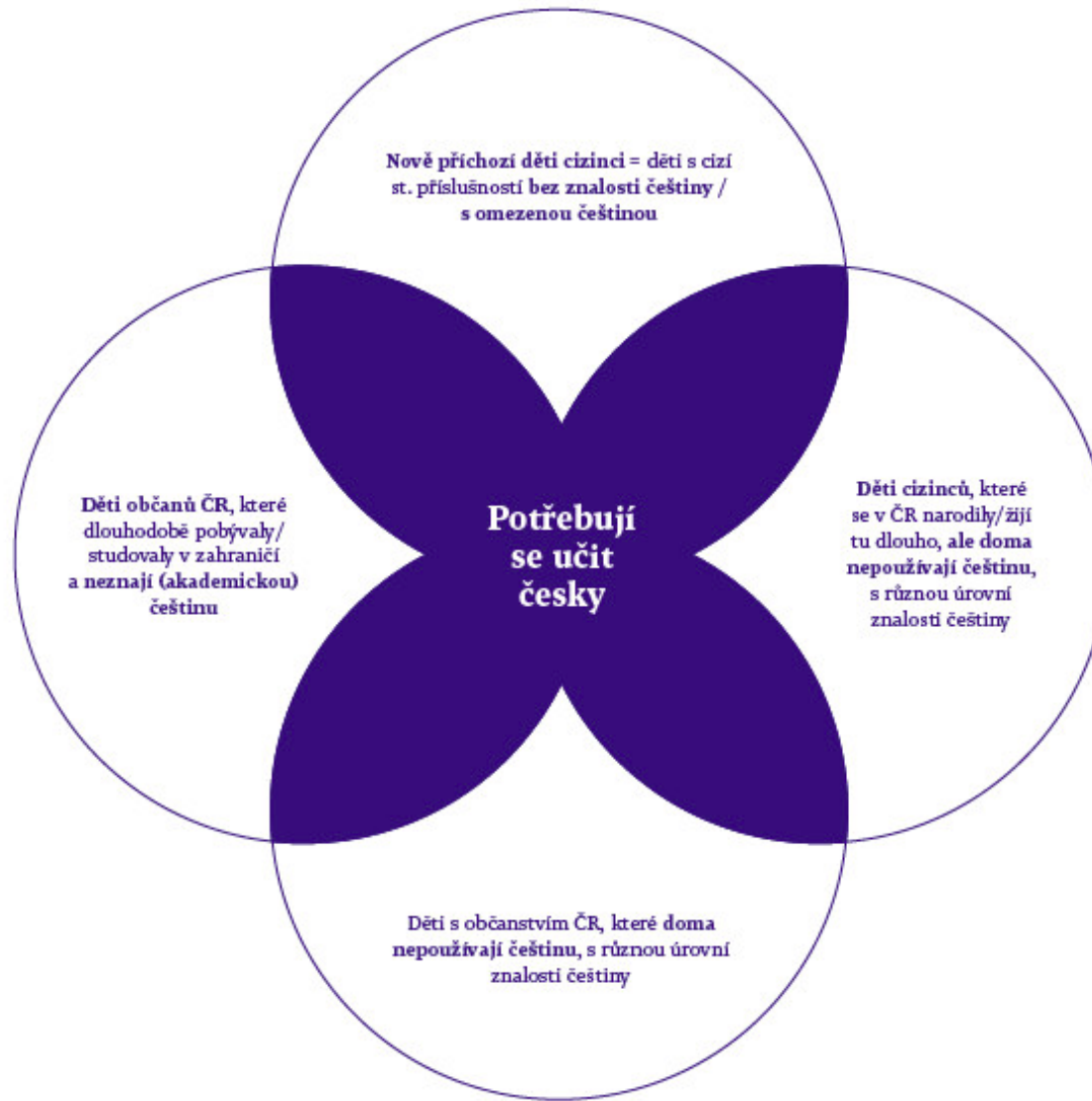
KDO JE OMJ

Stále častěji se používá obecnější termín děti a žáci s odlišným mateřským jazykem (OMJ). V tomto případě nezáleží na občanství ani na místě narození dítěte, ale na skutečnosti, že čeština je pro dítě druhým jazykem. Termín OMJ zahrnuje jak některé děti/žáky-cizince tak i děti, které mají české státní občanství, ale disponují žádnou nebo omezenou znalostí češtiny. Mohou to být jak děti českých rodičů s českým státním občanstvím, které dlouhodobě pobývaly v zahraničí, tak i děti žijící v České republice, které v rodině a s rodiči komunikují jiným jazykem.

Meta, o.p.s.

Zdroja: Meta, o.p.s.

Zdroj: Meta, o.p.s.

Děti v předškolním věku

- Citlivé období
- MŠ – záruka osvojení jazyka?

Předškolní věk – vybrané materiály

- Charvátová-Kopicová, V. (2012): Šimonovy pracovní listy. Logopedická cvičení. Portál, Praha.
- Doleží, L. (2017): Hrajeme si s říkankami. NIDV, Praha.
- Kmentová, M. (2018): Slovo, slůvko, slovíčko, honem poběž, písničko! Hudební činnosti v logopedické prevenci. Portál, Praha.
- Kotyková, S., Lejnarová, I. (2005): Čeština pro malé cizince 1. Knižní klub, Praha.

Video

- Kmentová, M.: Hudební činnosti při osvojování češtiny jako druhého jazyka. NIDV, Praha.

Děti na ZŠ

Legislativa ČR stanovuje, že **všichni žáci** mají právo na bezplatné vzdělání na **základních školách** bez ohledu na to, **z jaké země pocházejí** (a to i v případech, kdy není prokázána legalita jejich pobytu na území ČR). Základní školy při přijímání žáků s odlišným mateřským jazykem **nemají právo** posuzovat oprávněnost jejich pobytu na našem území a v souladu s principy **rovného přístupu ke vzdělávání** nekladou přijetí žáka ani žádné další podmínky (jako např. znalost českého jazyka, předchozí vzdělání, apod.).

Zdroj: Meta, Oo p. s.

- Příprava ZŠ na žáka-cizince
- Integrace a inkluze
- Přijímací řízení
- (Nejen) jazyková diagnostika
- Nová legislativa a podpůrná opatření
- Kurzy češtiny

Mladší školní věk – vybrané materiály

Kotýková, S., Lejnarová, B. (2005): Čeština pro malé cizince 2. Knižní klub, Praha.

Gjurová, N. (2011): Čeština jako cizí jazyk pro začínající školáky. Metodika pro učitele. Portál, Praha.

Škodová, S.(2010, 2012): Domino 1 – Český jazyk pro malé cizince, Domino 2 – Český jazyk pro malé cizince. Wolters Kluwer, Praha.

Svobodová, J.(2012): Učím se česky 1 – pracovní učebnice. Harry Putz.

ZŠ

- Táborková, J. (2017): Hezky česky II. Soubor materiálů k podpoře výuky českého jazyka pro cizince na úrovni začátečník a mírně pokročilý (pracovní listy a metodické pokyny). NIDV, Praha.
- Táborková, J. (2016): Hezky česky I. Soubor materiálů k podpoře výuky českého jazyka pro cizince na úrovni začátečník zahrnuje pracovní listy s tematicky uspořádanými lekcemi a metodické pokyny.
- Kol. autorů (2009): Pracovní listy pro výuku českého jazyka. Společný projekt ZŠ Bdělá pod Bezdězem a Základní školy a Mateřské školy T. G. Masaryka Zastávka.
- Jaurisová, B., Pánová, M. (2016): Prázdninová škola češtiny. Soubor materiálů k podpoře výuky českého jazyka pro cizince na úrovni začátečník – 10denní kurz českého jazyka. NIDV, Praha.

Videokurz

- Brumlichová, Z. (ed.): Čeština do školy: audiovizuální kurz češtiny pro žáky s odlišným mateřským jazykem.

ČDJ

- Vzdělávací obsah – ČDJ
- E-learning pro děti a mládež – www.czech2.cz
- Aplikace – Click4Czech

- Ahoj – časopis češtiny pro cizince (vydává jazyková škola StudyCzech)

Děti a mládež na SŠ

- Přijímací zkoušky
- Maturita

Nová učebnice

AUČCJ – Metodiky – výběr

SPU

Specifické poruchy učení a čestina jako druhý/cizí jazyk

Příručka pro lektorky a lektory

Linda Doleží (Ed.)

Meta – metodiky – výběr

Video – Karla Kubíčková

- <http://vimeo.com/60538165>

Jazyková podpora

- Buddies – Nesehnutí
- Dobrovolníci – OPU, Charita

RODIČE

Odkazy

- www.inkluzivniskola.cz
- www.cizinci.nidv.cz
- www.nuv.cz
- www.cic.cz
- www.auccj.cz